

IQTISODIYOT UCHUN KADRLAR TAYYORLASHDA FILOLOGIYANING ROLI

Adilova Soliyaxon

*Samarqand iqtisodiyot va servis
instituti o'qituvchisi*

Mustafayev Ibrohimbek

*Samarqand iqtisodiyot va servis
instituti talabasi*

***Annotatsiya:** Filologiya, bir qarashda, iqtisodiyot sohasida kadrlar tayyorlash uchun eng aniq fan bo'lib ko'rinmasligi mumkin. Biroq, bu jarayonda filologiyaning o'rni ko'p qirrali va muhim. Iqtisodiyot uchun kadrlar tayyorlashda filologiyaning roli kommunikativ ko'nikmalarni rivojlantirish, tahliliy fikrlashni shakllantirish, dunyoqarashni kengaytirish, fikrlash moslashuvchanligini rivojlantirish, muhim shaxsiy fazilatlarni shakllantirishdan iborat bo'lib, filologiya ta'limi bitiruvchilarga mehnat bozorida raqobatdosh ustunlik beradi va ular uchun keng imkoniyatlar ochadi, bu iqtisod sohasida muvaffaqiyatli martaba.*

***Kalit so'zlar:** Iqtisodiy faoliyat, til tarixi, ilhomlantirish, Tillar, ritorika, filologiya.*

Iqtisodiy faoliyat odamlar - mijozlar, hamkorlar, hamkasblar bilan doimiy aloqani o'z ichiga oladi. Ma'lumotni malakali va qisqacha taqdim etish, o'z pozitsiyasini muhokama qilish, ishontirish va ilhomlantirish qobiliyati iqtisodiyotning istalgan sohasida muvaffaqiyatga erishish uchun asosiy qobiliyatdir. Tillar, ritorika, c va til tarixini filologiya doirasida o'rganish bu ko'nikmalarning shakllanishiga zamin yaratadi.

Hisobotlar, taqdimotlar va ish xatlarini tuzish iqtisodchilar, tahlilchilar va menejerlar ishining ajralmas qismidir. Filologiya sizga hujjatlarni to'g'ri tuzish, stilistik jihatdan to'g'ri formulalardan foydalanish, xatolar va byurokratiyadan qochishni o'rgatadi. Iqtisodiyotning globallashuvi turli mamlakatlar va madaniyatlarning odamlari bilan muloqot qilish zaruratini keltirib chiqaradi. Filologiya taqdim etadigan turli xalqlarning tillari, tarixi va madaniyati haqidagi bilim umumiy til topishga, ishonchli munosabatlar o'rnatishga va xalqaro muhitda biznesni muvaffaqiyatli olib borishga yordam beradi. Til, adabiyot va tarixni o'rganish analitik qobiliyatlarni, mantiqiy fikrlashni rivojlantiradi va axborot bilan ishlashni o'rgatadi. Ushbu ko'nikmalar iqtisodiy ma'lumotlarni tahlil qilish, prognoz qilish, strategiyalarni ishlab chiqish va qarorlar qabul qilish uchun zarurdir. Filologiya tarix, falsafa, madaniyat va san'at sohalarida keng ko'lamli bilimlarni taqdim etadi. Bu iqtisodiy hodisalar mazmunini, iqtisodiyotga ta'sir etuvchi omillarni yaxshiroq tushunish, chuqurroq xulosalar chiqarish imkonini beradi.

Tillar, adabiyot va tarixni o'rganish sizni narsalarga turli tomonlardan qarashga, tanqidiy fikrlashga va ijodiy g'oyalar yaratishga o'rgatadi. Bu fazilatlar dinamik rivojlanayotgan iqtisodiyotda ajralmas hisoblanadi, bu erda yangi sharoitlarga tezda moslashish va nostandart qarorlar qabul qilish zarur. Filologiya so'zga, o'qishga mehr uyg'otadi, tilning go'zalligi va aniqligini qadrlashga o'rgatadi. Bu fazilatlar bilimdon, aqlli, o'z-o'zini takomillashtirishga qodir shaxsni shakllantiradi. Bunday odamlar har qanday sohada, jumladan, iqtisodda ham qadrlanadi. Shuni ta'kidlash kerakki, filologik ta'lim iqtisodiy ta'limni to'g'ridan-to'g'ri almashtirmaydi. Biroq, u har qanday iqtisodchi mutaxassis uchun qimmatli boylik bo'lgan keng ko'lamlı ko'nikma va bilimlarni beradi.

Iqtisodiyot tobora muhim ahamiyat kasb etayotgan zamonaviy dunyoda nafaqat raqamlar va modellar bilan ishlay oladigan, balki biznes yuritishning ijtimoiy, axloqiy va gumanitar jihatlarini ham tushunadigan malakali mutaxassislarga talab ortib bormoqda. Shu nuqtai nazardan, filologiya til, adabiyot va madaniyat fani sifatida uning gumanitar fan sifatidagi an'anaviy tushunchasidan tashqariga chiqib, iqtisodiyot uchun kadrlar tayyorlashda muhim ahamiyat kasb etadi.

Adabiyot, tarix va falsafani filologiya doirasida o'rganish bo'lajak iqtisodchilarga iqtisodiy qarorlar bo'shliqda mavjud emasligini tushunish imkonini beradi. Ular iqtisodiy strategiyalarni ishlab chiqish va amalga oshirishda e'tiborga olinishi kerak bo'lgan keng qamrovli ijtimoiy va axloqiy oqibatlariga ega.

Filologiya qashshoqlik, tengsizlik, ishsizlik kabi jamiyat duch keladigan ijtimoiy muammolarni tushunishga yordam beradi. Bu kelajakdagi iqtisodchilarga nafaqat maksimal foyda olishga, balki odamlar farovonligini oshirishga qaratilgan qarorlar qabul qilish imkonini beradi. Filologiya fanlari doirasida axloqiy me'yor va tamoyillarni o'rganish bo'lajak iqtisodchilarni barcha manfaatdor tomonlarning manfaatlarini hisobga olgan holda halol va mas'uliyat bilan ish yuritishga o'rgatadi. Filologiya kelajak iqtisodchilariga atrof-muhitni asrash va kelajak avlodlar uchun resurslarni adolatli taqsimlashni ta'minlash zarurligini tushunib, uzoq muddatli istiqbolni shakllantirishga yordam beradi.

Zamonaviy iqtisodiyot psixologiya, sotsiologiya, siyosatshunoslik va huquq kabi turli sohalardagi bilimlarni hisobga olgan holda kompleks yondashuvni talab qiladi. Filologiya turli manbalardan olingan ma'lumotlar bilan ishlash, ma'lumotlarni tahlil qilish, xulosalar chiqarish va turli fanlar o'rtasida aloqalar yaratishni o'rgatadi. Analitik fikrlash: Filologik ta'lim tanqidiy fikrlash ko'nikmalarini, matnlar bilan ishlash, ma'lumotlarni sharhlash, sabab-oqibat munosabatlarini aniqlash ko'nikmalarini rivojlantiradi.

Muloqot ko'nikmalari: Filologiya o'z fikrlaringizni og'zaki va yozma ravishda aniq va oqilona ifoda etishga o'rgatadi, bu jamoada ishlash va hamkorlar bilan muloqot qilish uchun muhim mahoratdir. Adabiyot va san'atni o'rganish ijodiy fikrlashni rag'batlantiradi, cheksiz fikr yuritishga va muammolarga yangi yechimlarni topishga o'rgatadi. Filologiya fani iqtisodiyot uchun kadrlar tayyorlash, bo'lajak mutaxassislarda nafaqat kasbiy mahorat, balki mas'uliyatli va axloqiy tadbirkorlik, barqaror iqtisodiy taraqqiyot va ijtimoiy farovonlik uchun zarur bo'lgan qadriyat ko'rsatmalarini shakllantirishda muhim o'rin tutadi.

Axborot uzluksiz oqimda oqayotgan zamonaviy dunyoda u bilan ishlash qobiliyati hayotiy mahoratga aylandi. Bu jarayonda filologiya til va uning qo'llanilishi haqidagi fan sifatida alohida o'rin tutadi.

Axborotni tahlil qilish va qayta ishlash: Filologiya talabalarni turli manbalardan olingan ma'lumotlarni qidirish, tanqidiy baholash va tahlil qilishga o'rgatadi. Ishonchli ma'lumotlarni soxta va manipulyatsiyalardan ajratish zarur bo'lganda, bu mahorat axborot shovqini sharoitida tobora muhim ahamiyat kasb etmoqda.

Katta hajmdagi ma'lumotlar bilan ishlash: Filologlar mashinani o'rganish, sun'iy intellekt va lingvistik ma'lumotlarni tahlil qilish kabi sohalarda talab qilinadigan katta hajmdagi matn ma'lumotlari bilan ishlash usullarini o'zlashtirmoqda.

Ma'lumotlarga asoslangan qarorlar qabul qilish: Axborotni sharhlash va unga asoslangan xulosalar chiqarish qobiliyati turli sohalarda samarali qarorlar qabul qilishning kalitidir.

Filologiya doirasida til, adabiyot va tarixni o'rganish nostandart fikrlashni rag'batlantiradi, ijodiy fikrlashga va muammolarning original yechimlarini izlashga o'rgatadi. Ijodkorlik va yangi g'oyalar yaratish qobiliyati biznes va marketingdan tortib, fan va san'atgacha bo'lgan barcha sohalarda qadrlanadi. Filologik ta'lim bu fazilatlarni badiiy matnlar olamiga sho'ng'ish, turli madaniy hodisalarni tahlil qilish va mustaqil ijodkorlikni rag'batlantirish orqali rivojlantiradi. Bugungi globallashtirilgan dunyoda chet tillarini bilish ta'lim, martaba va biznesda yangi imkoniyatlar eshigini ochadi. Filologiya bir nechta xorijiy tillarni yuqori saviyada o'rganish, shuningdek, turli mamlakatlar madaniyati va tarixi bilan tanishish imkonini beradi.

Xalqaro aloqa: Turli mamlakatlar va madaniyatlar vakillari bilan samarali muloqot qilish qobiliyati tobora ortib bormoqda. Filologik ta'lim madaniyatlararo muloqot qobiliyatlarini rivojlantiradi, turli nuqtai nazarlarni tushunish va hurmat qilishni o'rgatadi.

Yozuv va nutq qobiliyatlarini rivojlantirish , dunyoqarashi va bilimdonligini kengaytirish, inson va jamiyat haqidagi bilimlarni chuqurlashtirish, estetik didni tarbiyalash, insonparvarlik qadriyatlarini shakllantirishdir .

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Yuldasheva, D. (2022). FORMATION OF ECONOMIC TERMINOLOGY-THE CURRENT STAGE OF DEVELOPMENT OF THE TERMINOLOGY OF THE UZBEK LANGUAGE. Berlin Studies Transnational Journal of Science and Humanities, 2(1.6 Philological sciences).
2. Yuldasheva, D., & Karshieva, M. (2022, January). PERTINENT TO THE ROLE OF SCIENTIST WOMEN IN THE DEVELOPMENT OF THE SUBJECT UZBEK LINGUISTICS. In Archive of Conferences (pp. 61-62).
3. Yuldasheva, D. B. Organization of terms as a factor for the improvement of economic sciences [Article]. Euroasian Research Bulletin, 2021. International scientific journal, 2.
4. Bekmurodovna, Y. D., & Bakhodirovich, E. D. (2023). PROBLEMS IN THE ERA OF GLOBALIZATION AND INNOVATIVE SOLUTIONS TO THEM. Galaxy International Interdisciplinary Research Journal, 11(4), 329-331.
5. Yuldasheva, D. IMPORTANT FEATURES OF TEACHING TOURISM LEXIS AND LITERASY TO INTERNATIONAL STUDENTS. Zbiór artykułów naukowych recenzowanych., 205.
6. Yuldasheva, D. (2022). The Intensification Of Learning Uzbek Language Using Moodle Technology. Berlin Studies Transnational Journal of Science and Humanities, 2(1.6 Philological sciences).
7. Yuldasheva D.B.Iqtisodiy munosabatlarda terminologiyaning ahamiyati / Ilm-fan va ta'lim ilmiy jurnali 2181-4325 15.03.2024. № 3(18) 88-91 betlar.
8. Yuldasheva D.B.Iqtisodiyot sohasida til texnologiyasining kelajagi / Ilm-fan va ta'lim ilmiy jurnali 2181-4325 15.03.2024. № 3(18) 91-95 betlar.
9. Юлдашева Д.Б.Лингвистика: история, основные понятия и последние развития / Университет общественной безопасности республики Узбекистан /Сборник материалов/ II международной научно-практической конференции «Актуальные проблемы методики преподавания русского языка», 4 марта 2024 г. 387-390 стр.
10. Yuldasheva D.B.Iqtisodiy atamalarning lingvistik evolyutsiyasi: inglizcha so'zlar global biznes aloqalaridagi o'rni / Университет общественной безопасности республики Узбекистан /Сборник материалов/ II международной научно-практической конференции «Актуальные проблемы методики преподавания русского языка», 4 марта 2024 г. 409-411 стр.
11. Yuldasheva D.B. Aniqlik kuchi: to'g'ri atamalar ishlab chiqarish samaradorligi Университет общественной безопасности республики Узбекистан /Сборник материалов/ II международной научно-практической конференции

«Актуальные проблемы методики преподавания русского языка», 4 марта 2024 г. 412-415 стр.

12. Yuldasheva D.B. Tilning kuchi: Iqtisodiy atamalarni tarjima qilishda lingvomadaniy muammolarni hal qilish O'zbekiston Respublikasi Ichki Ishlar Vazirligi Farg'ona akademik litseyi "Filologiya va fanlarni o'qitishning dolzarb masalalari" mavzusidagi Respublika ilmiy-amaliy konferensiya materiallari, Farg'ona -2024-yil 234-237 betlar.

